

DIENST REGULERING

ADVIES

DR-20040330-17

betreffende de

**Voorstellen van technisch reglement voor de
gewestelijke transmissienetbeheerder en de
distributienetbeheerder voor het net dat onder
hun beheer valt**

**gegeven in toepassing van artikel 11 van de
ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de
organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest**

30 maart 2004

Dienst Regulering
Gulledelle 100
1200 BRUSSEL
Tel.: 02 775 76 91
Fax: 02 775 76 79
e-mail: regulenergy@ibgebim.be

I. JURIDISCHE GRONDSLAG

1.1. Artikel 11 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna "de elektriciteitsordonnantie") bepaalt dat:

"§1. De netbeheerders stellen, elk op hun gebied, het reglement op voor het net dat onder hun beheer valt.

Het reglement stelt onder andere de minimale technische eisen van het concept en de werking vast op het vlak van aansluiting op het net van productie-installaties, distributienetten, uitrustingen, direct aangesloten klanten, koppelingcircuits en directe lijnen. Het bepaalt ook welke inlichtingen door de netbeheerder aan de beheerders van andere netten waarmee het bedoelde net is gekoppeld, dienen te worden meegedeeld, om een ononderbroken en doeltreffende uitbating mogelijk te maken, alsmede een gecoördineerde ontwikkeling en een wisselwerking tussen de gekoppelde netten.

§2. De netbeheerders stellen, elk binnen hun bevoegdheid, het meetreglement op van het net dat zij beheren.

Het meetreglement bepaalt welke maatregelen dienen te worden genomen om de vertrouwelijkheid van de persoonlijke en commerciële inlichtingen waarover de netbeheerder tijdens de uitoefening van zijn functie beschikt, te waarborgen.

§3. Na advies van de Dienst worden de reglementen bedoeld in §§ 1 en 2 voor goedkeuring voorgelegd aan de Regering. Zij worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad¹.

1.2. Artikel 32 van de ordonnantie betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisbijdragen inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de elektriciteitsordonnantie (hierna "de gasordonnantie") amendeert dit artikel 11.

Artikel 11, §1, 2de lid, luidt ² voortaan als volgt:

"Het netreglement bepaalt onder andere de aansluitingsvoorwaarden, de voorwaarden van toegang tot het net, de procedures voor samenwerking tussen de netbeheerder en de beheerders van andere netten waarmee zijn net verbonden is, alsook de inlichtingen die door de verschillende partijen die toegang hebben tot het net, moeten worden verschaft."

---

¹ eigen onderstreping.

² Deze ordonnantie werd aangenomen door de Brusselse Gewestraad op 26 maart 2004; ze werd nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

II.VOORAFGAANDE UITEENZETTING EN VOORGESCHIEDENIS

2.1. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest behoort de opstelling van de technische reglementen van het gewestelijk transmissienet en het distributienet tot de bevoegdheid van de beheerders van deze netten (ELIA en SIBELGA³).

Hiermee heeft de Brusselse wetgever geopteerd voor een andere procedure dan die van het Vlaamse en het Waalse Gewest, die bepaalt dat het niet de netbeheerders, maar wel de reguleringsinstanties zijn die de reglementen in kwestie⁴ opstellen (die in Wallonië evenwel ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de Regering en moeten worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad).

In de praktijk werd de draagwijdte van deze bijzondere keuze echter verminderd doordat de eerste ontwerpen van technisch reglement, ongeacht het Gewest, altijd uitgingen van de sector.

2.2. Artikel 11 van de elektriciteitsordonnantie beperkt zich tot een opsomming, in §§1 en 2, van de minimumeisen die in de door de netbeheerders uitgewerkte teksten moeten staan; het geeft geen verdere preciseringen van hun inhoud en van de manier waarop ze moeten worden voorgesteld.

Om die reden, maar ook rekening houdend met het feit dat er al ontwerpen van technisch reglement waren voorbereid voor Vlaanderen en Wallonië, hebben ELIA en SIBELGA elk een eerste document voorgelegd aan de Dienst Regulering van het BIM (hierna "de Dienst") (augustus - september 2002).

Tussen de Dienst en elk van de beheerders werd overeengekomen dat hun tekst tijdens opeenvolgende werkvergaderingen artikel per artikel zou worden besproken, zodanig dat de Dienst vragen kan stellen, opmerkingen kan maken en, in voorkomend geval, amendementen kan voorstellen.

2.3. Aangezien het gaat om de analyse van het ontwerpreglement van het gewestelijk transmissienet, hebben de bovenvermelde werkvergaderingen plaatsgevonden in twee fasen en in aanwezigheid van een derde actor.

---

³ Naast SIBELGA blijft een kleine privé-maatschappij – de Société d'Electricité des Galeries Saint-Hubert – een activiteit van elektriciteitsdistributie uitoefenen voor ongeveer tweehonderd vijftig klanten, via een net dat haar toebehoort en dat voor een stuk de openbare weg gebruikt. Hoewel deze maatschappij het statuut van distributienetbeheerder kan opeisen, achtten wij het onnodig van de SEGSH te eisen dat ze een voorstel van technisch reglement indient voor haar net. SIBELGA en de SEGSH staan immers op het punt een overeenkomst te sluiten via dewelke, onder andere, een gebruiksrecht voor het SEGSH-net zal worden toegekend aan SIBELGA, waardoor SIBELGA de enige distributienetbeheerder-intercommunale zou worden die definitief door de Brusselse Regering kan worden aangesteld als beheerder van de elektriciteits- en gasdistributienetten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

⁴ In het Vlaams Gewest worden alle netten die onder de gewestelijke bevoegdheid vallen (netwerken met minder dan 70 kV) beschouwd als distributienetten; er is dus geen reglement van gewestelijk of lokaal transmissienet in de twee andere Gewesten.

Aangezien ELIA erop heeft aangedrongen dat de reglementen van de verschillende gewesten toch gelijkaardig moeten zijn, heeft de Dienst contact opgenomen met de CWAPE⁵ om na te gaan of een samenwerking denkbaar was voor de opstelling van de ontwerpen van technisch reglement voor gewestelijke en lokale transmissies.

De CWAPE heeft gunstig geantwoord op de oproep, ten gevolge waarvan gezamenlijke werkvergaderingen werden georganiseerd, eerst over het Waals ontwerpreglement voor lokale transmissie, vervolgens over het Brussels ontwerpreglement voor gewestelijke transmissie (maart-april 2003).

Deze nauwe samenwerking heeft de Dienst in staat gesteld te profiteren van de technische expertise van de CWAPE, en de aandacht werd gevestigd op een reeks punten die anders zeker terzijde zouden zijn gelaten. Er zijn echter geen twee identieke teksten uit voortgevloeid.

Aangezien de Dienst niet als "opsteller" fungeerde voor het reglement gewestelijke transmissie, was ELIA vrij de gedane voorstellen voor wijzigingen al dan niet te aanvaarden. De CWAPE kon het ontwerp van de tekst die werd voorgesteld op initiatief van ELIA⁶ dan weer vrij "herwerken".

2.4. Het eerste ontwerp van technisch reglement⁷, dat in september 2002 door SIBELGA⁸ werd ingediend bij de Dienst, was slechts van toepassing op de aftakkingen en de leveringspunten voor hoogspanning en leverde tal van opmerkingen op van onze kant, zowel over de inhoud als over de vorm.

Daarnaast hebben wij ook voorgesteld aan en bekomen van SIBELGA dat dit document terzijde werd gelegd en dat het door de CWAP opgestelde ontwerp van technisch reglement distributie als referentiedocument werd gebruikt, tijdens werkvergaderingen die hebben plaatsgevonden tussen juni en augustus 2003.

Wij zijn dus uitgegaan van een tekst die veel evenwichtiger en vollediger was dan het eerste voorstel dat uitging van de sector.

2.5. Wij zijn van mening dat de fase van de informele vergaderingen nu achter de rug is, en zijn met ELIA en SIBELGA overeengekomen dat zij ons een voorstel van reglement zullen doen, nog altijd met voorlopig statuut, vóór eind september, waarbij het document van ELIA wordt doorgegeven aan SIBELGA en omgekeerd.

Het doel is dat beide partijen de kans krijgen om, binnen de maand, hun opmerkingen over de door de andere beheerder opgestelde tekst door te geven, met name over de bepalingen die gevolgen hebben voor het gecoördineerd beheer van de netten.

---

⁵ Deze benadering bleek onmogelijk in het geval van het Vlaams Gewest, aangezien de VREG haar technisch reglement al heeft opgesteld.

⁶ gelijkaardige tekst als degene ingediend bij de Dienst.

⁷ in de vorm van twee afzonderlijke reglementen, één voor het net en één voor de meting.

⁸ In die tijd nog INTERELEC.

Om zowel juridische⁹ als praktische redenen werd geen "openbare raadpleging" georganiseerd, bijvoorbeeld door het on line zetten van deze documenten op de website van het BIM.¹⁰

2.6. De opmerkingen van de Brusselse netbeheerders werden bestudeerd tijdens twee vergaderingen waarop drie partijen aanwezig waren en die hebben plaatsgevonden in de lokalen van de Dienst in december 2003 en januari 2004.

Na deze vergaderingen volgden nog andere ontmoetingen tussen ELIA en SIBELGA, om te trachten hun ontwerpen van technisch reglement op elkaar af te stemmen, aangezien er grote verschillen bleken te zijn op het vlak van de inhoud van Titel VI. "Samenwerkingscode" in elk voorstel.

Zoals we zullen zien onder punt V konden slechts een aantal bepalingen in overeenstemming worden gebracht, zo niet wat de vorm betreft, dan toch op het vlak van de inhoud, in de definitieve versies van de voorstellen van technisch reglement die wij half maart hebben ingediend voor officieel advies.

2.7. Net als voor de investeringsplannen hebben wij geopteerd voor een gemeenschappelijk advies over de ontwerpen van technisch reglement van ELIA en SIBELGA omwille van hun object- en structuuridentiteit (zie punt III.hieronder) en rekening houdend met de banden die hen verenigen (cf. gecoördineerd beheer van de netwerken, georganiseerd door de Samenwerkingscode die aanwezig is in elk ontwerp).

III. ALGEMENE OPMERKINGEN

3.1. De ontwerpen die zijn uitgewerkt door ELIA en SIBELGA hebben beide een structuur in 6 Titels¹¹ (+ bijlagen) over hetzelfde onderwerp. Onder punt 3.1.1. tot 3.1.6. hieronder beschrijven wij, in grote lijnen, de inhoud van deze verschillende titels; bepaalde onderverdelingen die alleen voorkomen in het ontwerp van technisch reglement distributie zullen worden vermeld onder punt 3.2.2.

3.1.1. Titel I omvat algemene bepalingen die transversaal van toepassing zijn.

Deze titel preciseert het toepassingsgebied van het reglement en definieert de termen die erin worden gebruikt en die niet gedefinieerd zijn in de elektriciteitsordonnantie (of, in voorkomend geval, die werden gedefinieerd in de ordonnantie maar waarvan het zinvol is, met het oog op de autonome lezing van het reglement, dat ze worden herhaald).

---

⁹ De Dienst is niet de auteur van deze teksten.

¹⁰ De website van het BIM is nog volop "in opbouw".

¹¹ naast de bijlagen en, in het voorstel van ELIA, een lege titel over de inwerkingtreding van het technisch reglement.

Bovendien herhaalt en preciseert Titel I de taken en de verplichtingen van de netbeheerder, en worden details gegeven over de communicatiemodaliteiten en de vertrouwelijkheidsregels die van toepassing zijn op de uitwisseling van informatie tussen de personen die worden bedoeld door het technisch reglement.

Het is eveneens in deze titel dat de voorwaarden worden vastgelegd van toegang tot de installaties van een gebruiker van het net of de netbeheerder (toepasselijke veiligheidsprocedure en –richtlijnen, redenen voor toegang, ...).

Tot slot worden de evenementen opgesomd die een noodsituatie vormen of een geval van overmacht, evenals de acties die kunnen worden ondernomen in het geval een dergelijk evenement zich voordoet.

3.1.2. Titel II heeft betrekking op de planning van de netwerken. Hierin worden de verplichtingen van de netbeheerder om een meerjarig investeringsplan op te stellen opnieuw geformuleerd, worden details gegeven over de samenwerkingsprocedure met de Dienst en wordt de communicatie van de planningsgegevens georganiseerd.

3.1.3. Opdat een installatie energie zou kunnen afnemen van of injecteren in de gewestelijke transmissienetten of de distributienetten, moet ze in de eerste plaats fysiek verbonden zijn met het netwerk via een aansluiting.

Titel III omvat alle voorschriften die van toepassing zijn op de aansluitingen (met inbegrip van een productie-installatie): de technische voorschriften moeten worden nageleefd, de procedures die moeten worden gevolgd om de uitvoering van een aansluiting te verkrijgen (overeenkomstig het afgesloten aansluitingscontract), de bepalingen betreffende het gebruik, het onderhoud en de conformiteit van de aansluitingen...

3.1.4. Titel IV organiseert vervolgens, voor de aangesloten punten van afname en injectie, de manier waarop de toegang tot het gewestelijk transmissie- of distributienet concreet wordt gegeven.

Onder deze titel wordt met name bepaald wie de toegang tot het net kan vragen (leverancier – evenwichtsverantwoordelijke – netgebruiker), de inhoud van het toegangscontract, de gevallen waarin toegang tot het net kan worden geweigerd of onderbroken, de verplichtingen van de evenwichtsverantwoordelijke, de forfaitaire hoeveelheid reactieve energie die een netgebruiker kan afnemen, de principes die van toepassing zijn inzake de levering van bijkomende diensten.

3.1.5. Titel V omvat de bepalingen die betrekking hebben op enerzijds de meetinstallaties (plaatsing, locatie, kenmerken en nauwkeurigheid, onderhoud, storingen en fouten, ...) en, anderzijds, de door deze installaties gemeten gegevens (inzameling van de gegevens, validatie en correctie van de gegevens, archivering, beveiliging en communicatie van de gegevens, ...).

Het vormt in feite het meetreglement dat wordt bedoeld onder artikel 11, §2 van de elektriciteitsordonnantie.

Met het oog op het gemak, maar ook de homogeniteit met de op federaal en gewestelijk niveau bestaande reglementen, hebben wij de Brusselse netbeheerders gevraagd om dit "reglement van de meting" en "reglement van het net" (bedoeld onder artikel 11, §1 van de ordonnantie) te integreren in één tekst die de naam "technisch reglement" krijgt.

3.1.6. Tot slot omvatten allebei de ingediende ontwerpen een Titel VI waarin de regels van de samenwerking tussen de gewestelijke transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerder worden georganiseerd; aangezien deze netten onderling verbonden zijn, is een dergelijke samenwerking onmisbaar om elkeen in staat te stellen zijn net naar behoren te exploiteren (tragsgewijze toegang tot de netten, lokalisatie en overdrachten van belasting tussen koppelpunten, terbeschikkingstelling van meetgegevens, ...).

Zoals hierboven reeds aangehaald, verschilt de inhoud van deze titel in de twee ontwerpen van reglement. Hoewel sommige bepalingen meer in overeenstemming konden worden gebracht tijdens de overlegvergaderingen van december 2003/januari 2004, zijn andere radicaal tegenstrijdig (hierop komen wij terug onder punt V.).

3.1.7. Uit wat voorafgaat volgt dat de inhoud van de door zowel ELIA als SIBELGA ingediende ontwerpen voldoet aan de minimumeisen die worden opgesomd onder artikel 11 – oude en nieuwe versie – van de elektriciteitsordonnantie. Ze gaan bovendien veel verder aangezien ze zich niet beperken tot een uiteenzetting van de technische voorschriften, maar onder andere de contractuele relaties van de actoren onderling omkaderen (contracten van aansluiting en toegang, samenwerkingsovereenkomst).

3.2. Zowel in het ontwerp van ELIA als in dat van SIBELGA is elke titel onderverdeeld in hoofdstukken en afdelingen. De volgorde van deze onderindelingen is niet altijd exact dezelfde, en sommige ervan staan overigens alleen in het ontwerp van technisch reglement distributie.

De reden voor deze kleine verschillen is tweevoudig.

3.2.1. Enerzijds zijn de twee projecten niet door dezelfde persoon geschreven en kon, zoals eerder reeds ter sprake kwam, het ontwerpreglement lokale transmissie dat is voorbereid door de CWAPE niet worden gebruikt als basisdocument voor het Brussels ontwerpreglement gewestelijke transmissie¹² om redenen van timing en een gebrek aan bereidheid van ELIA.

3.2.2. Anderzijds vormen bepaalde bijzonderheden die verband houden met het distributienet of met de klanten die erop aangesloten zijn, voldoende grond voor de opstelling van bepaalde specifieke hoofdstukken of afdelingen. Dit geldt voor het onderscheid dat wordt gemaakt tussen hoog-¹³ en laagspanning (aansluitingscode en toegangscodes), specifieke bepalingen die van toepassing zijn op de "privé-netten"¹⁴

---

¹² In tegenstelling tot het voorstel van technisch reglement distributie dat gebaseerd is op het Waals technisch reglement distributie.

¹³ Alle directe klanten van ELIA zijn hoogspanningsklanten

¹⁴ wij komen hierop terug onder punt 4.9.

(Titels I. tot V.) of het verschillende stelsel afhankelijk van het feit of de ladingskromme van een toegangspunt wordt gemeten of berekend¹⁵ (meetcode).

3.3. Aangezien het gaat om de artikelen van elk ontwerp, zijn deze, zoals onder punt II uiteengezet, het voorwerp geweest van een gedetailleerde analyse en bespreking tijdens de werkvergaderingen die werden georganiseerd door de Dienst met opeenvolgend ELIA en vervolgens SIBELGA (winter 2002 – zomer 2003).

Hoewel verschillende door de Dienst gemaakte opmerkingen of voorgestelde wijzigingen in de tekst in aanmerking werden genomen, werden andere niet in aanmerking genomen door ELIA of SIBELGA. De beheerder moest dan zijn redenen opgeven waarom hij het niet opportuun achtte er gevolg aan te geven.

Het feit dat de Dienst zijn laatste woord niet kan laten gelden, heeft tot gevolg dat verschillende bepalingen van het ontwerp-reglement distributie en het ontwerp-reglement gewestelijke transmissie verschillen, hoewel ze over hetzelfde gaan. Zo zijn de rechten en plichten van ELIA en SIBELGA ten aanzien van de gebruikers die zijn aangesloten op hun respectieve net, niet altijd dezelfde.

Hieruit vloeit eveneens voort dat de privileges van ELIA en van de gebruikers van de betreffende netten met een spanning lager dan 70 kV niet dezelfde zijn in functie van het beschouwde Gewest.

Deze verschillen binnen en tussen gewesten zijn uiteraard te betreuren. Ze lijken echter niet van die aard dat ze de herschrijving van de betrokken bepalingen in welke zin dan ook zouden rechtvaardigen.

Bovendien moeten twee objectieve elementen in overweging worden genomen.

Enerzijds is het zo dat hoewel de Waalse technische reglementen op bepaalde punten verder gaan dan de Brusselse ontwerpen, in die zin dat ze gunstiger zijn voor de netgebruikers¹⁶ en de machtspositie van de netbeheerder verminderen, dit "nieuwe evenwicht" in de teksten niet zal volstaan om een situatie op het terrein te deblokkeren (in de praktijk is het gewoonlijk de netbeheerder die het laatste woord heeft wanneer het overleg vastloopt).

En rekening houdend met de taken en de zware verplichtingen die ten laste van de netbeheerders komen, lijkt het ons niet overdreven hen uitgebreide bevoegdheden¹⁷ toe te kennen, gelet op de verplichtingen op het vlak van veiligheid en kwaliteit van de bevoorrading waaraan ze moeten voldoen.

Anderzijds herhalen we dat het technisch reglement gewestelijke transmissie slechts bedoeld is voor bepaalde klanten¹⁸ met een zodanig profiel dat ze, ten aanzien van hun netbeheerder, in een sterkere positie verkeren dan de meeste klanten van de distributie¹⁹.

---

¹⁵ Alle directe klanten van ELIA zijn uitgerust met een meetinstallatie die de ladingskromme registreert.

¹⁶ door met name overlegprocedures te organiseren

¹⁷ waarvan vooraf niet kan worden beweerd dat ze er misbruik van gaan maken

¹⁸ 4 vandaag

¹⁹ 560.000 klanten

Dit lijkt ons het wellicht minder "beschermende" karakter van een aantal bepalingen van het ontwerp van ELIA te relativeren.

3.4. Uit wat voorafgaat, volgt dat, hoewel we meer hadden willen kunnen peilen naar de consistentie van bepaalde door de beheerders gegeven verklaringen en een grotere overeenstemming van de ingediende teksten hadden willen bereiken, wij menen dat de teksten gunstig onthaald kunnen worden door de Regering, onder voorbehoud van wat wordt uiteengezet onder punten V. en VI.

3.5. Omdat dit punt niet neutraal is voor het vervolg van onze woorden, moeten we ons ten slotte vragen stellen over de reikwijdte van de macht van de Regering in het kader van haar goedkeuringsbevoegdheid.

3.5.1. De voorbereidende werken van de elektriciteitsordonnantie en het advies daaromtrent van de sectie wetgeving van de Raad van State lossen deze vraag niet op.

De voorbereidende werken geven overigens geen andere informatie dan:

*"In de mate waarin de netreglementen en de metingreglementen een reglementair karakter hebben, moeten ze worden goedgekeurd door de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en moeten ze in het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd."*²⁰

De sectie wetgeving van de Raad van State heeft zich beperkt tot de vermelding dat *"teneinde op volledige wijze van artikel 7, lid 2, van richtlijn 96/92/CE"*²¹ *te voldoen, wordt best bepaald dat de technische reglementen in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt."*²²

De Raad van State heeft dezelfde opmerking gemaakt, in zijn advies over het Waals ontwerp-elektriciteitsdecreet, door met name het volgende – en dit is belangrijk – toe te voegen:

*"De afdeling wetgeving van de Raad van State staat terughoudend tegenover de toekenning van reglementaire bevoegdheden aan autonome instellingen of organismen"*²³. Zoals herhaaldelijk werd uitgelegd, met name in advies 27.994/4 dat werd gegeven op 9 juli 1998, over een ontwerp dat koninklijk besluit is geworden op 17 juli 1998 houdende aanvullende bepalingen betreffende de hervorming van beheersstructuren van de luchthaven Brussel-nationaal: *"De hoofdreden ligt in het constitutionele principe volgens hetwelk de bevoegdheden moeten worden toegekend en persoonlijk moeten worden uitgeoefend door de autoriteiten die de Grondwet bekleedt met de verordenende functie. Deze autoriteiten zijn autoriteiten die zich voor de wetgevende vergaderingen politiek moeten verantwoorden voor het gebruik dat ze maken van de verordenende bevoegdheid die hen zo wordt toegekend."*

---

²⁰ sessie 2000-2001, doc. A-192/1, p.16.

²¹ en dus niet om tegemoet te komen aan een eis van onze interne constitutionele organisatie

²² Advies nr. 30.826/1 van 14 december 2000, p.90

²³ in het geval van de CWAPE

Bovendien heeft de Raad van State toegegeven dat een autonome verordenende bevoegdheid kan worden toegekend aan organismen die niet politiek verantwoordelijk zijn voor de wetgevende Kamers, maar op voorwaarde dat een lid van de Regering de politieke verantwoordelijkheid opneemt voor de verordeningen die door deze organismen worden genomen, bijvoorbeeld door de techniek van de goedkeuring, zodat de aangenomen bepalingen verplichtende kracht krijgen voor de burgers"²⁴.

3.5.2. De bovenstaande uittreksels, zoals van de definitie die de rechtsleer en de rechtspraak eraan geven, doen er geen enkele twijfel over bestaan dat de technische reglementen, zodra ze zijn goedgekeurd door de Regering²⁵, verordenende besluiten zullen vormen²⁶.

3.5.3. En het geheel, dat is samengesteld uit het ontwerp-goedkeuringsbesluit en het bijhorend technisch reglement, lijkt te moeten worden voorgelegd aan het advies van de afdeling wetgeving, aangezien het een reglementair besluit vormt dat uitgaat van de Regering in de zin van artikel 3 op de gecoördineerde wetten over de Raad van State²⁷.

3.5.4. Niettemin, als de Regering zich een tekst waarvan ze niet de auteur is eigen kan maken, door hem goed te keuren, houdt dit dan in dat ze de tekst bij deze interventie ook kan wijzigen?

Het antwoord op deze vraag is onzeker.

Ofwel gaat men ervan uit, in het licht van wat voorafgaat, dat de Raad van State toelaat dat de verordenende bevoegdheid wordt gedelegeerd op voorwaarde dat naderhand een goedkeuring volgt; ofwel moet worden begrepen dat de Raad van State het delegeren niet toelaat, maar alleen toelaat dat het initiatief om een reglement op te stellen aan een derde partij wordt overgelaten, met dien verstande dat dit reglement pas verordend kracht zal hebben nadat het is goedgekeurd.

In de tweede hypothese lijkt de mogelijkheid dat de Regering het voorstel van tekst dat haar wordt gedaan amendeert, ons nauwelijks te betwijfelen. Integendeel, in het eerste geval zou het recht van de Regering om het aan haar onderzoek onderworpen technisch reglement te hervormen, eventueel gecontesteerd kunnen worden.

Men zou immers kunnen volhouden dat, doordat dit niet uitdrukkelijk gepreciseerd is, de wetgever de Brusselse wetgever slechts een zuivere en eenvoudige goedkeuringsbevoegdheid heeft willen toekennen, zonder herzieningsbevoegdheid.

---

²⁴Eigen onderstreping.

²⁵ Enige autoriteit die grondwettelijk bevoegd is

²⁶Door hun algemene reikwijdte die dwingend is voor derden; de techniciteit van de norm blijft in dit opzicht zonder gevolg.

²⁷Het zou ons sterk verbazen als de Raad van State de vraag om advies onontvankelijk zou verklaren, om de reden dat het reglement werd opgesteld door een netbeheerder; afgezien daarvan noteren we dat de Raad van State zijn advies heeft gegeven over de reglementen die zijn opgesteld door de CWAPE en goedgekeurd door de Regering.

Wij zijn deze mening echter niet toegedaan, aangezien de Regering zich er niet toe beperkt een tekst die haar wordt voorgelegd – en waarvan ze de politieke verantwoordelijkheid draagt²⁸ te controleren op conformiteit met de wet en met het algemeen belang.

Volgens ons verschilt de bevoegdheid van de Regering in dit geval van de bevoegdheid die ze uitoefent, in haar hoedanigheid van toezichthoudende overheid, over een beslissing van een gedecentraliseerd orgaan. We voegen eraan toe dat de omstandigheid dat de distributienetbeheerder in dit geval een intercommunale is, ons vanuit dit oogpunt irrelevant lijkt, aangezien dezelfde goedkeuringsprocedure zonder onderscheid voorzien is, ongeacht of de netbeheerder een publieke of een privé-entiteit (ELIA) is.

Uit wat voorafgaat blijkt dat de Regering alleszins de mogelijkheid heeft de voorstellen die haar voorgelegd worden te doen²⁹ wijzigen, maar o.i. ook om zelf wijzigingen aan de voorstellen³⁰ aan te brengen ter gelegenheid van de goedkeuring van de voorstellen.

IV. SPECIFIEKE OBSERVATIES

4.0. Onder dit punt willen wij bepaalde elementen van het technisch reglement gewestelijke transmissie en/of distributie, die ons interessant lijken, op de voorgrond stellen.

In bepaalde gevallen zullen verschillen binnen of tussen gewesten optreden die wij hierboven hebben behandeld, maar die volgens ons niet verantwoorden dat wijzigingen worden aangebracht³¹ aan een of andere tekst.

De samenwerking tussen de netbeheerders wordt hier niet behandeld, maar komt aan bod onder punt V.

4.1. Ingraving van de technische leidingen

Het ontwerp van technisch reglement distributie bepaalt, in artikel 24, dat in het geval nieuwe verbindingen tot stand moeten worden gebracht, dan wel bestaande verbindingen moeten worden vernieuwd of ingrijpend gewijzigd, bij voorrang moet worden onderzocht of deze verbindingen kunnen worden ingegraven.

De ordonnantie legt deze verplichting niet expliciet op³², wellicht omdat de huidige situatie reeds voldoet³³ aan deze verplichting, gelet op het stedelijke karakter van het Gewest.

---

²⁸In zijn besluit van 7 januari 1987 overweegt de Raad van State dat het besluit waarmee de Executieve een gemeentelijk plan voor ruimtelijke ordening goedkeurt, een verordenend besluit is, omdat het "de Executieve is die, door een akte tot goedkeuring die zich niet beperkt tot het controleren of het plan niet in strijd is met de wet of het algemeen belang, haar verordende invloed op dit vlak doet gelden".

²⁹Door simpelweg te weigeren ze goed te keuren.

³⁰Door middel van een voorwaardelijke goedkeuring.

³¹ten minste op dit moment; op basis van opgedane ervaring zal het altijd mogelijk zijn dit later te doen.

³²die we daarentegen wel vinden in artikel 13, 5° van het Waals elektriciteitsdecreet van 12 april 2001.

De Dienst is evenwel van mening dat de uiteenzetting van een dergelijk principe – dat ELIA daarentegen niet wenste te behouden – nuttig is en een "pluspunt" vormt wat het milieu betreft.

4.2. De prioriteit voor groene energie

Hoofdstuk V van de elektriciteitsordonnantie legt in zijn bepalingen over de promotie van groene energie en kwaliteitswarmtekraftkoppeling niet op dat voorrang wordt gegeven aan installaties voor de productie van groene elektriciteit of voor kwaliteitswarmtekraftkoppeling die een aansluiting op het net vereisen.

De voorstellen van SIBELGA³⁴ en – in mindere mate – ELIA³⁵ omvatten echter allebei wel deze prioriteit.

Dit kan worden verklaard door het feit dat een dergelijke maatregel voorzien is in de geldende Vlaamse en Waalse technische reglementen waarop de door ons ingediende voorstellen geïnspireerd zijn.

Wij menen dat deze prioriteit evenwel een positief element vormt dat overigens in de zin gaat van wat wordt gesteld in artikel 7 van richtlijn 2001/77/EG betreffende de bevordering van de elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt.

4.3. Aansluitingstermijn

Als we de maximumtermijnen³⁶ optellen die voorzien zijn in het voorstel van ELIA voor de verschillende stappen die leiden tot de uitvoering van een aansluiting³⁷, dan komen we op een totale termijn van 130 werkdagen, terwijl deze termijn in het Waals en het Vlaams Gewest respectievelijk 90 en 70 werkdagen bedraagt.

Dit verschil is zeker van belang.

Deze – maximale – termijn lijkt ons overigens niet overdreven, gelet op de uitsluitend stedelijke omgeving van ons Gewest, en zal wellicht slechts een marginale rol spelen in de beslissing van een onderneming om zich al dan niet te vestigen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

---

³³ slechts 35 km laagspanningsnet ligt op dit moment nog bovengronds (op 6200 km MS/LS-net)

³⁴ artikelen 79, 86, 96

³⁵ Artikel 50, dat een bepaling van het Vlaams technisch reglement bevat, bepaalt dat elke aansluitingsaanvraag met name wordt beoordeeld in het licht van "8° de prioriteit die moet worden gegeven, in de mate van het mogelijke en rekening houdend met de nodige continuïteit in de bevoorradings, aan de productie-installaties die gebruikmaken van hernieuwbare energiebronnen of installaties voor warmtekraftkoppeling.

³⁶ met een uitzondering voor de gevallen van verlenging

³⁷ aanvraag van oriëntatiestudie (facultatief), aanvraag van gedetailleerde studie (verplicht) en aanvraag van aansluitingscontract (verplicht)

We moeten er ons overigens niet over verbazen dat het ontwerp betreffende distributie kortere termijnen voorziet; dit wordt verklaard door het verschillend afnameprofiel van de klanten die op dit net zijn aangesloten.

Zo moet een klant die een standaardaansluiting op het laagspanningsnet aanvraagt binnen de 10 werkdagen na zijn aanvraag een offerte ontvangen en binnen de 20 werkdagen na de betaling van de aansluitingskosten worden aangesloten.

We merken op dat een aanvraag in toepassing van de aansluitingscode van het technisch reglement distributie slechts kan worden geformuleerd door een leverancier indien deze hiervoor een uitdrukkelijke machtiging heeft van de eigenaar³⁸ van de installatie.

4.4. Aansluitingscapaciteit en -vermogen

Het ontwerp van technisch reglement distributie maakt een onderscheid tussen "aansluitingscapaciteit" en "aansluitingsvermogen".

De "aansluitingscapaciteit" duidt op het maximumvermogen dat fysiek kan worden geïnjecteerd of afgenomen via een aansluiting terwijl de term "aansluitingsvermogen" verwijst naar het maximumvermogen dat de distributienetbeheerder contractueel ter beschikking zal stellen van een gebruiker (in het aansluitingscontract).

Hierdoor onderscheidt het Brusselse ontwerp van technisch reglement distributie zich van de andere technische reglementen, en op zodanige manier dat verwarring zou kunnen ontstaan indien men er geen aandacht aan besteedt.

Deze andere teksten hebben het immers eveneens over enerzijds een fysiek vermogen dat ter beschikking wordt gesteld en anderzijds een contractueel vermogen dat ter beschikking wordt gesteld, maar het eerste wordt "aansluitingsvermogen" (!) genoemd en het tweede "vermogensonderschrijving" (in het toegangscontract), waarbij de notie "aansluitingscapaciteit" niet wordt gebruikt.

We merken op dat het "aansluitingsvermogen" – in de Brusselse betekenis van de term – dat door de netgebruiker wordt meegedeeld aan de DNB een fundamenteel element vormt van het aansluitingscontract omdat het de basis vormt voor de bijdrage die wordt bedoeld onder artikel 26 van de elektriciteitsordonnantie en waarmee de opdracht van openbare dienstverlening van SIBELGA wordt gefinancierd.

4.5. Onderbreking van de toegang

Wat de geplande onderbrekingen van de toegang betreft, bepaalt artikel 79 van het technisch reglement gewestelijke transmissie dat ELIA de toegang van een netgebruiker kan onderbreken mits ten minste 5 dagen op voorhand overleg werd gepleegd met deze gebruiker; deze termijn zou een beetje kort kunnen blijken.

---

³⁸ of van zijn lasthebber die zelf geen leverancier is

Artikel 80 voegt hieraan toe dat, in het geval van een ongeplande onderbreking van de toegang, de gewestelijke transmissienetbeheerder de netgebruiker, indien deze hierom verzoekt, informeert over de aard, de oorsprong en de geraamde duur van de onderbreking.

Gelet op de impact die een onderbreking van de toegang kan hebben voor de klanten van dit net (rekening houdend met het volume van hun verbruik), zou de bovenvermelde informatie verplicht en niet facultatief moeten worden meegedeeld; dit is overigens het geval, in het ontwerp van SIBELGA, voor de klanten van het hoogspanningsnet.

Met betrekking tot een ongeplande onderbreking verwijzen we eveneens naar de bepalingen van het ontwerp technisch reglement distributie inzake de interventietermijn³⁹ en het tijdelijk herstel van de voeding⁴⁰.

Tot slot vermelden we een specifiek geval van opschorting van de toegang, dat is opgenomen onder artikel 165, §1, 5° van het ontwerp van SIBELGA : *"in het geval een gebruiker van het niet-residentiële distributienet na ingebrekestelling blijft nalaten de distributienetbeheerder de bedragen te storten die hij deze laatste verschuldigd is voor prestaties die deze beheerder vóór 1 juli 2004 verstrekt heeft."*

4.6. Aantal leveranciers per toegangspunt

Het kan gebeuren dat een klant met een hoog elektriciteitsverbruik over verschillende leveranciers wil kunnen beschikken voor één enkel toegangspunt, omdat deze mogelijkheid hem in staat stelt zijn basisverbruik⁴¹, dat constant blijft het hele jaar door, tegen een interessante prijs aan te kopen bij de ene leverancier, en bij een andere leverancier aan te kloppen voor het aanvullende volume.

De voorstellen van technisch ontwerp van ELIA en SIBELGA laten deze mogelijkheid niet aan de netgebruikers⁴² aangezien ze voorzien dat één enkele leverancier per toegangspunt zal worden ingeschreven in het toegangsregister.

We kunnen echter ook begrijpen dat deze teksten hierdoor niet verhinderen dat verschillende leveranciers worden vermeld per toegangspunt, maar wel dat ze eisen dat één van hen de gesprekspartner en de verantwoordelijke is ten aanzien van de netbeheerder.

4.7. Identiteit van de toegangshouder

De "houder" van de toegang⁴³ tot het net van de gewestelijke transmissienetbeheerder kan, naar keuze, de netgebruiker zelf, de leverancier of de door hem aangestelde evenwichtsverantwoordelijke zijn.

---

³⁹ de teams van SIBELGA moeten binnen de twee uur ter plaatse zijn

⁴⁰ met behulp van elke aangewezen productiewijze, indien blijkt dat de herstelling meer dan 4 uur zal duren.

⁴¹ "base load" genoemd

⁴² we merken op dat alleen het Waals technisch reglement lokale transmissie dit uitdrukkelijk voorziet

Wat het distributienet betreft daarentegen, is de "toegangshouder" in vrijwel alle gevallen de leverancier, aangezien de netgebruiker slechts een toegangscontract kan afsluiten als hij grote hoeveelheden energie "injecteert" in of "afneemt"⁴⁴ van het net.

Dit verschil in regime lijkt ons volstrekt gerechtvaardigd.

Indien elke klant van de distributie de mogelijkheid zou krijgen om zijn toegang tot het net zelf te regelen, dan zou dit voor de DNB een aanzienlijke administratieve last betekenen, en het beheer van het toegangsregister onnodig ingewikkeld maken.

4.8. Raadpleging en terbeschikkingstelling van de meetgegevens

Het recht om de door de meetinstallatie geregistreerde gegevens over een aansluiting "de visu" te raadplegen, is niet expliciet opgenomen in het voorstel van technisch reglement van ELIA.

Dit betekent niet dat een dergelijke raadpleging in de praktijk onmogelijk is; ze is gewoon niet in alle gevallen gegarandeerd.

Een dergelijke garantie is echter wel voorzien voor de gebruikers die aangesloten zijn op de netwerken die worden beheerd door ELIA in het Waals en het Vlaams Gewest. Het voorstel van SIBELGA, dat geïnspireerd is op de Waalse en Vlaamse teksten, heeft deze garantie eveneens behouden; het bepaalt namelijk dat, in het licht van een intern gebruik, de gebruiker van het distributienet het recht heeft om doorlopend te beschikken over de meetgegevens over zijn aansluiting die lokaal beschikbaar zijn in de meetinstallatie.

Aangezien het gaat om de terbeschikkingstelling van de meetgegevens merken we op dat het ontwerp van reglement distributie een ander algemeen principe omvat dat niet is opgenomen in het voorstel van ELIA: *"de distributienetgebruiker beschikt over alle rechten van een eigenaar voor zijn meetgegevens"*.

De reikwijdte van deze bepaling is evenwel wellicht beperkt en dus eerder symbolisch.

Het voordeel dat wij hierin zien voor een gebruiker is dat hij, zonder dat de netbeheerder het recht heeft om zich hiertegen te verzetten, historische gegevens kan opvragen over zijn gearchiveerde verbruik.

Het recht van een gebruiker, die geen toegangshouder is, om op schriftelijk verzoek en op eigen kosten inzicht te krijgen in de meetgegevens die regelmatig worden doorgegeven aan zijn leverancier (of andere meetgegevens/informatie), is overigens gegarandeerd in zowel het voorstel van SIBELGA als dat van ELIA.

---

⁴³ m.a.w. degene die het toegangscontract heeft ondertekend en naar wie de facturen voor de door de netbeheerder getarifeerde toegangsprestaties worden gestuurd, conform de door de CREG goedgekeurde tarieven.

⁴⁴ gebruiker die meer dan 500 kVA injecteert in het netwerk of die een aansluitingscapaciteit heeft van meer dan 5 MVA en die beschikt over een directe verbinding met een koppelpunt.

Ook het feit dat deze twee teksten de gegevens over rechtspersonen bevatten in de notie "gegevens van persoonlijke aard" die is opgenomen in de wet van 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, biedt de netgebruikers bovendien een aantal garanties.

4.9. Privé-netten

Verschillende titels van het voorstel van technisch reglement distributie eindigen met bepalingen die specifiek gelden voor de privé-netten, waarbij het privé-net gedefinieerd is als *"het geheel van installaties dat op een privé-fonds is opgesteld door een privé-persoon, die als zodanig is erkend door de distributienetbeheerder, en dat wordt gebruikt voor de distributie van elektriciteit aan een of meer stroomafwaartse afnemers, onder de voorwaarden die in dit technisch reglement zijn vastgelegd"*.

Dit specifiek Brusselse concept ⁴⁵ streeft een eenvoudig doel na: organiseren van de verkiesbaarheid van de eindgebruikers⁴⁶ die niet direct aangesloten zijn op het distributienet, maar die aangesloten zijn op een privé-fonds dat wordt geëxploiteerd door een persoon voor wie noch het beheer van het netwerk, noch de verkoop van de elektriciteit de hoofdactiviteit vormen⁴⁷.

Dat het om een eenvoudig doel gaat, betekent niet dat het gemakkelijk kan worden uitgevoerd. Het is dan ook aangewezen alle aspecten van de relaties tussen de stroomafwaartse klant, de beheerder van het privé-net en de distributienetbeheerder te behandelen: toegangscontract, aansluitingscontract, metingen en tellingen, respectieve taken en verantwoordelijkheden, ...

De door SIBELGA voorgestelde bepalingen hebben de verdienste dat ze al deze punten bevatten; de praktijk zal ons leren of en in welke mate de vastgestelde regels nog kunnen worden verbeterd.

4.10. De norm NBN EN 50160

Zoals de benaming al doet vermoeden ⁴⁸, moet de norm NBN EN 50160 de eindgebruiker van een distributienet een bepaalde elektriciteitskwaliteit garanderen; deze norm vermeldt de toegelaten spanningsschommelingen, de frequentieschommelingen, de golfvorm, ...

Ze werd ontworpen, lang voor de vrijmaking, in een context van geïntegreerde activiteiten, waarin met dezelfde onderneming wordt gewerkt vanaf de productiefase tot de distributie aan de eindklant.

---

⁴⁵ zowel in Vlaanderen als in Wallonië voldoen tal van infrastructuur zekere aan de definitie van het "privé-net" (winkelcentra, ...).

⁴⁶ m.a.w. de verbruikers die elektriciteit aankopen voor hun eigen gebruik en die krachtens richtlijn 2003/55 vrijgemaakt moeten zijn

⁴⁷ om deze reden lijkt het gekunsteld van deze exploitant een distributienetbeheerder te maken, met alle verplichtingen die dit inhoudt; de elektriciteitsordonnantie werd overigens niet ontworpen voor verschillende distributienetbeheerders.

⁴⁸ "Spanningskarakteristieken in openbare elektriciteitsnetten"

Door de juridische scheiding van de activiteiten (met inbegrip van de transmissie en de distributie) die wij vandaag kennen, is het aangewezen een nieuwe norm op te stellen die de kwaliteitscriteria vastlegt voor de elektriciteit op de koppelpunten⁴⁹ tussen de netwerken die worden beheerd door ELIA en de netwerken die worden beheerd door de intercommunales (in dit geval SIBELGA).

Het spreekt immers voor zich dat indien de elektriciteit die wordt geleverd aan de distributiekanten zoals voorzien moet blijven voldoen aan de bovenvermelde norm, deze elektriciteit ter hoogte van de koppelpunten van een hogere kwaliteit moet zijn dan bepaald door de betreffende norm, aangezien de kwaliteit van de elektriciteit afneemt in de loop van het afgelegde traject.

Een nieuwe norm van dit type werd nog niet aangenomen.

Dit verklaart waarom ELIA, bij gebrek aan een norm, voorstelt om alle middelen waarover het redelijkerwijs beschikt wil inzetten opdat de spanning op een koppelpunt ten minste conform de norm NBN EN 50160 zou zijn.

Aangezien het daarentegen gaat om de kwaliteit van de spanning op de koppelpunten, hebben ELIA en SIBELGA het probleem verschoven door overeen te komen dat hun samenwerkingsovereenkomst zal bepalen welke middelen moeten worden aangewend om de DNB in staat te stellen te voldoen aan de norm NBN EN 50160 op het niveau van de eindklanten die aangesloten zijn op de Brusselse distributienetten⁵⁰.

V. SAMENWERKING ELIA/SIBELGA

5.0. Zoals eerder reeds werd aangehaald, omvatten zowel het voorstel van ELIA als dat van SIBELGA een titel over de samenwerking tussen netbeheerders. En aangezien hun inhoud niet homogeen is, werden op initiatief van de Dienst overlegvergaderingen georganiseerd teneinde tot geharmoniseerde teksten te komen, wat zowel de vorm als de inhoud betreft.

Onder punt 5.2. hieronder onderzoeken wij de drie punten waarop de drie partijen geen volledige overeenstemming⁵¹ hebben bereikt en waarover de Regering uitspraak zal doen.

5.1. Wij merken vooraf al op dat het volgens ons aangewezen is dat de door de Regering vastgelegde samenwerkingscode niet identiek wordt overgenomen in de twee technische reglementen, maar slechts in een ervan zou voorkomen, waarbij de tweede dan naar de eerste zou verwijzen.

---

⁴⁹ indien deze norm bestond, zou hij eveneens van toepassing zijn op de elektriciteit die wordt geleverd aan de klanten die rechtstreeks zijn aangesloten op de netten van ELIA.

⁵⁰ ELIA wilde zich echter niet nauwkeuriger verbinden op dit punt, en benadrukte met name, terecht, dat het niet aansprakelijk kan worden gesteld voor het spanningsverlies tussen het koppelpunt en het aansluitingspunt van de klant van de distributie.

⁵¹ Vóór de bovenvermelde overlegvergaderingen was het punt over de kwaliteit van de spanning ter hoogte van de koppelpunten eveneens problematisch, maar zoals hoger vermeld was het voorlopig geregeld.

Deze oplossing lijkt ons de voorkeur te genieten omdat ze gemakkelijker en zekerder is in het geval van een wijziging van de samenwerkingscode⁵².

Deze unieke code zou, volgens het Instituut, moeten worden opgenomen in het technisch reglement distributie.

Dit heeft immers direct betrekking op 560.000 netgebruikers, terwijl het technisch reglement gewestelijke transmissie slechts betrekking heeft op 4 directe aansluitingen⁵³. Het is dan ook redelijk te denken dat de tekst van het technisch reglement distributie aanzienlijk meer zal worden geraadpleegd dan die over het gewestelijk transmissienet.

We merken overigens op dat deze optie werd gekozen door het Waals Gewest waar de relaties tussen de distributienetbeheerders en de lokale transmissienetbeheerder worden geregeld door Titel VI. van het technisch reglement distributie, aangezien de overeenkomstige Titel van het technisch reglement lokale transmissies alleen maar verwijst naar dit laatste⁵⁴.

5.2. De Dienst is van mening dat de door SIBELGA voorgestelde samenwerkingscode moet worden behouden.

De door ELIA vastgestelde "*duidelijke juridische incoherenties*" in het ontwerp van SIBELGA over de drie fundamentele punten die hieronder worden bestudeerd, lijken ons genuanceerd te kunnen worden.

5.2.1. Het probleem van de "trapsgewijze toegang"

De Europese richtlijnen 96/92 en 2003/54 over de gemeenschappelijke regels voor de interne elektriciteitsmarkt voeren het principe van de verkiesbaarheid van de eindklanten, m.a.w. hun recht op toegang tot de netten; het gaat zowel om de netten waarop de klanten rechtstreeks worden aangesloten als de om de geïnterconnecteerde netten stroomopwaarts langs waar de elektriciteit tot bij hen komt.

Dit recht op toegang is geregeld, m.a.w. het is toegestaan in naleving van de reglementaire en tarifaire bepalingen die zijn vastgelegd door de bevoegde nationale autoriteiten, op transparante en niet-discriminerende wijze.

---

⁵² Zo kan worden vermeden dat de twee besluiten constant moeten worden verbeterd, wat tegelijk zwaar en riskant zou zijn (in het geval van een vergetelheid of een fout zouden er twee teksten zijn die hetzelfde regelen en die beide verplichtende kracht hebben).

⁵³ We tellen hier niet de koppelpunten tussen het net van ELIA en dat van SIBELGA ; en terecht, want SIBELGA is geen "klant/gebruiker van het gewestelijk transmissienet", maar een beheerder van een geïnterconnecteerd net, om welke reden hun relaties overigens worden geregeld door een samenwerkingscode.

⁵⁴ Om volledig te zijn, omvat Titel VI twee artikelen: het eerste dat voor de samenwerking tussen netbeheerders verwijst naar het technisch reglement distributie, en het tweede dat bepaalt dat "*aangezien dezelfde onderneming transmissienetbeheerder en beheerder van het lokale transmissienet is, ze zelf de interfaces tussen haar twee netten regelt*". Dit tweede artikel moet eveneens worden overgenomen in het technisch reglement gewestelijke transmissie.

Door het spanningsniveau (lager dan 70 kV) van deze netten, is de organisatie van de toegang tot het gewestelijk transmissienet en tot het distributienet een gewestelijke bevoegdheid.

Om die reden zijn de regels voor organisatie van de toegang tot het distributienet van de klanten die erop zijn aangesloten, vastgelegd in de toegangscode van het voostel van technisch reglement van SIBELGA.

Op dezelfde manier stelt titel 4. van het voorstel van technisch reglement van ELIA de regels vast die de toegang tot het gewestelijk transmissienet van de op dit net aangesloten klanten organiseren.

De toegang van de op het distributienet aangesloten klanten tot het gewestelijk transmissienet moet dan weer worden georganiseerd door de samenwerkingscode die de relaties tussen netbeheerders regelen; deze klanten hebben immers fysiek toegang tot het net van ELIA via de koppelingen tussen dit net en dat van SIBELGA.

Uitgaande van het feit dat het de klanten die zijn aangesloten op het distributienet niet kent, meent ELIA dat de distributienetbeheerder de verantwoordelijkheid van toegangshouder tot het gewestelijk transmissienet moet opnemen tegenover de toegangshouders die met hem een toegangscontract hebben gesloten⁵⁵.

ELIA weigert elke contractuele of financiële relatie met zijn klanten van de distributie en steunt zijn standpunt op artikel 5, §2 van het koninklijk besluit "tariefstructuur distributie" van 11 juli 2002 dat bepaalt dat de tarieven voor het gebruik van het distributienet met name de "*kosten in verband met het transportnet*" omvatten.

SIBELGA weigert dit principe volgens hetwelk de distributienetbeheerder "toegang" krijgt tot het stroomopwaartse net waaraan zijn net is gekoppeld.

SIBELGA ziet hierin een overdracht van de opdrachten van ELIA naar SIBELGA, die een overdracht van verantwoordelijkheid zou inhouden⁵⁶.

Dit verklaart waarom artikel 258 van de door SIBELGA voorgestelde tekst bepaalt dat de samenwerkingsovereenkomst bepalingen kan bevatten teneinde:

"§1.[...] 1° de houder van een toegangscontract met de distributienetbeheerder in staat te stellen toegang te krijgen tot de transmissienetten en de gewestelijke transmissienetten zonder verplicht te zijn een toegangscontract te sluiten met de beheerders van deze netten, voor zover hij houder is van een contract van evenwichtsverantwoordelijke met de transmissienetbeheerder;

---

⁵⁵ Zie artikel 127, §2 van het voorstel van ELIA "*de beheerder van een distributienet dat gekoppeld is aan het gewestelijk transmissienet is, ten aanzien van de partij die met hem een toegangscontract heeft gesloten, verantwoordelijk voor de toegang tot het gewestelijk transmissienet*".

⁵⁶ met name met betrekking tot: 1) de laattijdige betalingen en de eventuele insolventie van de elektriciteitsleveranciers op het vlak van de betaling van de prestaties van toegang tot het transmissienet; 2) de eventuele technische problemen met betrekking tot het transmissienet; 3) de eventuele problemen die verband houden met onderbrekingen van het evenwicht of van de bevoorrading op het transmissienet.

2° de transmissiekosten toe te rekenen aan de houders van een toegangscontract met de distributienetbeheerder volgens de regels van kostentoerekening die zijn vastgelegd binnen het bestek van artikel 5, § 1 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002, en binnen de door de CREG vastgelegde grenzen.

§ 2. Als de transmissienetbeheerder, de beheerder van het gewestelijk transmissienet en de distributienetbeheerder het eens worden over de bepalingen bedoeld in vorige paragraaf:

1° dan brengt de distributienetbeheerder de toegang tot het transmissienet en tot het gewestelijk transmissienet in rekening aan de toegangsgerechtigden tot het distributienet namens, voor rekening en op risico van de transmissienetbeheerders en de beheerders van het gewestelijk transmissienet; in de factuur is het verschuldigde bedrag en de te betalen BTW opgesplitst voor enerzijds de toegang tot de transmissienetten en anderzijds voor de toegang tot het distributienet; deze factuur bevat alle persoonsgegevens van de netbeheerders, hun BTW-nummer inbegrepen;

2° de bepalingen als bedoeld in § 1, 1°, van het onderhavige artikel, en in 1° van onderhavige paragraaf, worden opgenomen in het toegangscontract voor het distributienet."

Doordat het de uitvoering van een wettelijk mechanisme ondergeschikt maakt aan een eerdere overeenkomst, de transportkosten afwentelt op de toegangshouders van het distributienet en een facturering op naam voorziet, voor rekening en op risico van ELIA, is dit artikel 258 volgens ELIA niet verenigbaar met het mechanisme van de "trapsgewijze tarifiering".

ELIA vindt hiervoor bevestiging in een brief van de CREG⁵⁷ die preciseert dat de DNB ten aanzien van ELIA de debiteur is voor de geregelde transporttarieven en hieraan toevoegt dat "voor elke netbeheerder die blijk geeft van een goed beheer van zijn facturatie en de follow-up ervan, de kosten die hij oploopt ten gevolge van laattijdig betaalde facturen, betwistbare facturen of zelfs onbetaalde facturen zouden worden opgenomen in de tarieven voor aansluiting en gebruik van zijn net en voor de bijkomende diensten die hij voorstelt".

Op 2 februari jongstleden hebben wij verschillende vragen gesteld aan de CREG over deze brief, aangezien het gaat om de verenigbaarheid van de "transfer" van de onbetaalde facturen in het jaar N – de transporttarieven N+1 naar de distributietarieven N+1- met de koninklijke besluiten tariefstructuur transport en distributie.

Wij vroegen met name aan de CREG of "het systeem waarin, in het geval van een onbetaalde factuur, de DNB zich zou onthouden van betaling van de transportkosten aan ELIA, maar deze zonder uitstel op de hoogte zou brengen van de niet-betaling, niet meer conform zou zijn met het koninklijk besluit betreffende de tariefstructuur voor het transport en met artikel 5 van het koninklijk besluit tariefstructuur distributie?".

---

⁵⁷ Waarvan SIBELGA (op vraag van ELIA) en de Dienst (op zijn vraag) een kopie hebben ontvangen.

Tot vandaag hebben wij helaas nog geen antwoord gekregen op onze brief, waarvan wij nochtans het belang hadden benadrukt in het kader van het onderzoek van de voorstellen van technisch reglement.

In alle gevallen is de Dienst van mening dat de distributienetbeheerder geen gebruiker is van het gewestelijk transmissienet⁵⁸; en dat de "trapsgewijze tarifiering" die wordt georganiseerd door de federale overheid niet buiten het kader van de tarifiering mag treden en de manier waarop de gewestelijke overheid de opeenvolgende toegang tot de netten die onder haar bevoegdheid vallen, niet mag schaden.

Rekening houdend met deze elementen, in afwezigheid van een reactie van de CREG, en aangezien geen middenweg kon worden gevonden, stellen wij voor voorlopig artikel 258, dat ons meer lijkt overeen te stemmen met de taken van de netbeheerders⁵⁹, te behouden en niet te vervangen door artikel 127 van het voorstel van ELIA waarvan de reikwijdte vanuit dit standpunt eerder onzeker.

Het is uiteraard aangewezen aandacht te besteden aan de opmerkingen van de Raad van State, indien deze meende dat artikel 258 te ver gaat omdat het specifieke regels op financieel vlak zou bevatten die burgerlijke rechten vastleggen.

5.2.2. Nieuwe investeringen

Artikel 259.§1 van het voorstel van SIBELGA bepaalt dat *"De distributienetbeheerder en de netbeheerders aan wier netten zijn net is gekoppeld, bepalen in onderlinge overeenstemming de plaats en de technische eigenschappen van het of de te installeren of te wijzigen koppelpunt(en), met het oog op de opmaak van hun investeringsplannen, en dat in het dubbele streven naar optimale ontwikkeling van de netten en billijke tenlasteneming van de financiering"*.

ELIA merkt op dat de verwijzing naar een *"billijke tenlastneming van de financiering"* onverenigbaar is met de artikelen 5, 7 en 29, §2 van de elektriciteitsordonnantie en dat dit artikel een *"gekruiste tarifiering"* zou invoeren die in strijd is met de tariefbepalingsprincipes die zijn vastgelegd in de koninklijke besluiten betreffende de tariefstructuur.

Wij menen dat deze bepalingen genuanceerd kunnen worden.

De dienst leidt uit de verwijzing naar een *"billijke tenlastneming van de financiering"* immers niet af dat een investering in het distributienet financieel ten laste moet worden genomen door de beheerder van het gewestelijk transmissienet (wat de CREG waarschijnlijk niet zou toelaten).

We begrijpen hoofdzakelijk dat de analyse van elke investeringsoptie rekening moet houden met de impact op het geheel van de netten, om investeringen te vermijden die voor de ene beheerder onbeduidend zouden zijn, maar voor de andere veel te hoog.

---

⁵⁸ Wat overigens het bestaan van de samenwerkingscode verklaart.

⁵⁹ Zoals deze blijken uit de bevoegdheidsverdeling inzake energie georganiseerd door art 6 VII van de BWHI van 8 augustus 1980

Tot slot herhalen wij dat de reikwijdte van deze referentie beperkt is tot de onderhandelings sfeer van de netbeheerders en dat het, in elk hypothetisch geval, de taak is van de reguleringsinstantie(s) om naar een oplossing te zoeken⁶⁰ wanneer de partijen geen overeenkomst bereiken over de uit te voeren investeringen.

5.2.3. Reactieve energie

Het transport en de distributie van elektriciteit gebeurt op wisselstroom.

De aanwezigheid van capacitieve of inductieve elementen op de installaties van de netgebruiker produceert reactieve energie.

Deze laatste is nodig in een zekere verhouding om de goede werking van het net te garanderen; een teveel aan reactieve energie is echter nadelig voor de netbeheerder omdat het de transfercapaciteit van de actieve energie vermindert⁶¹.

De netbeheerder laat dus een afname van reactieve energie toe voor zover dit binnen een bepaald bereik blijft, met een verplichting tot minimale afname.

Vóór het overleg waren de netbeheerders het oneens over twee fundamentele elementen voor de berekening van de toegelaten afname van reactieve energie: de referentieperiode (kwartier of maand) en de referentiebasis (elk koppelpunt of alle koppelpunten samen).

In de oude structuur van de elektriciteitsmarkt werd de maand immers gebruikt als referentieperiode en, voor de distributienetbeheerders, werd de bijdrage voor afname van reactieve energie berekend op het geheel van de koppelpunten met het transmissienet.

SIBELGA stelde de status-quo terzake voor.

ELIA stelde daarentegen voor dat in de toekomst het tijdsinterval dat in aanmerking zal worden genomen het kwartier zal zijn, en dat de hoeveelheid reactieve energie zal worden gemeten op elk koppelpunt, wat ook al is opgenomen in de technische reglementen van de andere Gewesten,.

Na het overleg werd de vraag van de referentieperiode voorlopig terzijde geschoven, aangezien de twee teksten voortaan melding maken van een "*welbepaald tijdsinterval*"⁶².

Daarentegen zijn de partijen elk bij hun standpunt gebleven over het tweede punt, waarbij ELIA preciseert dat het koninklijk besluit van 4 april 2001 "tariefstructuur transport" en de beslissingen van de CREG de "uitzetting" op alle koppelpunten uitsluiten.

Een brief in die zin werd ons effectief toegestuurd door de CREG. Bovendien is het inderdaad zo dat het de filosofie is van het bovenvermelde besluit om alle kosten per koppelpunt te berekenen.

---

⁶⁰ zoals werd ondernomen voor de oplossingen op lange termijn voor de bevoorrading van de Vijfhoek.

⁶¹ = die een nuttig effect produceert: vermogen, verlichting,...

⁶² moet worden verstaan: die in overleg zal worden vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst

Hoewel we het voorstel van SIBELGA op dit vlak niet willen wijzigen, krijgt de CREG een zekere beweegruimte om, in het kader van zijn exclusieve bevoegdheid op het vlak van de tariefbepaling, alle elementen van het hem voorgelegde dossier met het voorstel van tariefbepalingen te beoordelen.

VI. CONCLUSIES

6.1. De Dienst stelt voor dat de Regering het voorstel van technisch reglement van SIBELGA aanneemt.

6.2. De Dienst stelt voor dat de Regering het voorstel van technisch reglement van ELIA aanneemt, voor zover de artikelen 123 tot 133 van Titel 6. Samenwerkingscode door de volgende bepaling vervangen worden: "Art. 123. De relaties tussen de gewestelijke transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerder worden gedekt door Titel VI van het technisch reglement elektriciteitsdistributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest".

*   *
*